Suggestion

Charles Baudouin, professor vid universitetet i Genève, är en relativt fristående psykoanalytiker, som huvudsakligen har ägnat sig åt teoretiska spekulationer kring suggestionsfenomenet. Hans avhandling "Suggestion och autosuggestion", som utkom redan i början av 1920-talet, väckte på sin tid stor uppmärksamhet och har sedan dess utgivits i många reviderade upplagor. Till detta standardverk har Baudouin skrivit en kort introduktion, som nu har översatts till svenska under titeln *Vad är suggestion?* (Natur och Kultur, 7 kr.). Det är fråga om en historisk översikt över de olagliga suggestionsteorierna och inte någon kritisk granskning i egentlig mening. Baudouin är inte heller lagd för polemik, utan är mycket moderat i alla sina yttranden, och när han till slut formulerar sin egen teori är den betydligt mindre originell än den är försiktig. Den är i huvudsak en sammanfattning av de tankar som Coué och hans lärjungar har framfört om autosuggestionens betydelse för människans psykiska hälsa och om möjligheterna att genom autosuggestion påverka sina känslor och sin fysiska hälsa. Baudouin har dock inte Coués naiva optimism och hans tro på att autosuggestion är ett universalmedel för alla slags sjukdomar och svårigheter. Han är också mycket försiktig i sina omdömen om de praktiska möjligheterna att använda autosuggestion som ett medel att förbättra människors karaktär och moral.

Edna Ferber

Jätte

Rolig och från roman från de hårdhudade ranch- och oljekungarnas eldorado — Texas!

18:50, inb. 23:50

BONNIERS

★ TWO FAMOUS SERIES ★

The World's Classics

Reprints of well known books in every field of literature and learning. Pocket size (6¼ x 3¾ inches). Ordinary volumes: 5s. *net* each. Double volumes (500 pages and over) 7s. 6d. *net*.

The Home University Library

A series of new books, each written for inclusion in it. These books are designed to serve as Introductions to many subjects—Literature, History, Political Science, Sociology, Economics, Philosophy, and Theology.

Each 6s. net

Full Lists are available and will be sent free to all who may be interested

OXFORD UNIVERSITY PRESS

Amen House, Warwick Square, London, E.C.4

Familje-bilar *som öppnar nya vägar*

Ta "bilvägen" ut ur vardagen till trivsel och aberoende! En bil är någonting som hela familjen ska ha nytta och nöje av året om; till vardags, på weekendtrippen, på semestern.

Hillman och Humber Hawk är byggda efter "bilfamiljens" krav på utrymme, komfort och säkerhet. De har vunnit 100.000-tals familjers förtroende under miljoner trivsamma mil.

NYA HILLMAN

Den på samma gång effektiva, alltid arbetsvilliga nyttobilen och den charmiga och komfortabelt ombonade familjevagnen. Hillman skänker nöje och avkoppling inte bara för Er som sitter vid ratten, hela familjen kommer att uppskatta dess stora utrymmen och behagliga gång. Den är smidig och behändig i stadstrafiken, vilsam på långfärder, elegant att se på och beundrad av Edra vänner.

Pris 9.255:— (inkl. accis).

Finns även i cabriolet-, hard-top- och stationsvagnsutförande

NYA HUMBER HAWK

Den hypereleganta, rymliga och inventiösa familjebilen för den moderna "bilfamiljen". Humber Hawk berikar verkligen familjelivet på fritiden och gör resan till och från arbetet till ett nöje. Tack vare sina typerliga köregenskaper är Humber Hawk också en bra landsvägsvagn som skänker säkerhet och trygghet på alla vägar. Humber Hawk är vagnen för den anspråksfulla "bilfamiljen" — en vagn som ger lyx-färdskomfort långt över det vanliga och vittnar om sin ägares goda hilsmak.

Pris 14.000:— (inkl. accis).

PRODUCTS OF THE ROOTES GROUP

— Tillverkare av engelska kvalitetsbilar —

ERNST GRAUERS AB

Torsgatan 23 — Stockholm — Tel. 34 07 00

Utställning: Karlavägen 50 — Tel. 63 07 20

Tankeförvirring: Albert Camus

Albert Camus.

Camus, vid ännu inte fyrtio års ålder världsberömd som romanförfattare och dramatiker, har utom en del mindre essäer skrivit två böcker med filosofiska anspråk: Myten om Sisyfos (1942, på svenska 1947) och *Människans revolt* (L'homme revolté, 1951), nu utkommen i en god svensk översättning av docent Gunnar Brandell (Bonniers, 19:50 kr.). Den första boken, helt kort, framstod mera som en personlig bekännelse, som en dikt kring några begrepp; de flesta läsare torde inte ha tagit den teoretiska förkunnelsen så allvarligt. Med den andra boken, 400 sidor tjock och späckad med referat, analyser och generalisationer, är det tydligt att Camus menar allvar; han anser sig helt enkelt, enligt sin egen formulering, ha löst "den moderna människans" problem. Prestationen svarar, mitt falsk, inte mot anspråken. Man förs in i en egenartad och sluten värld, där begreppen ofta har föga gemenskap med det allmänna språkbruket; dessa begrepp används dessutom i vaga, skiftande och motsägande bemärkelser, och de resonemang i vilka de exerceras är lika dunkla som glidande. Även den som å ämbetets vägnar läst fiskilig politisk ideologi känner sig här stå inför ett märkligt utslag av ambitiös och trögen tankeförvirring.

Ett nyckelord hos Camus, som återfinnes redan i ungdomsskriften "Noces" (1938), är det "absurda". Det finns ingen Gud, ingen "objektiv" moral, ingen "mening" i tillvaron, men det mänskliga medvetandet begär mening, sammanhang, värderingar — den spänning mellan inskt och längtan som här föreligger kallar Camus det absurda eller absurditeten i den moderna människans ställning. Samtidigt förklaras utan någon motivering detta absurda vara ett värde, det högsta värdet: absurditeten ger människan frihet att handla (jfr Sartre och den r e n a existentialismen). Självmord är otillåtet, ty därmed dödas det absurda; "medvetandet måste självt vara levande, annars kan det inte komma fram till att livet är absurt", "den absurda människan måste uttömma allt i livet och utlämna sina egna resurser". Huvudsaken är att leva så länge som möjligt för att känna absurditeten så länge som möjligt; därför är ett liv på sextio år värdefullare än ett på fyrtio.

Ett annat nyckelord är revolten eller revoltlösnen. (Ibland skiller Camus på dessa begrepp, men i ett refrerat kan den saken förbigås). Revolten kan sägas vara det aktiva uttryckret för absurditeten eller en protest mot det absurda. Den *metafysiska* revolten innebär att den enskilda människan söker komma fram till en norm, en värdering, trots sin insikt. Man protesterar människan nästan som Gud, den grälsiöa egoismen, de starkas rätt att härska, hyllar brottet och ondskan i ursinnig desillusion. De gestaltar som här återropas är markis de Sade (som under senare år blivit en uppskattad symbolgestalt i fransk debatt), anarkisten Stirner, Nietzsche, några surrealister. Som ett bidrag till den aggressiva ateismens psykologi är Camus notiser, framför allt citaten, på denna punkt av intresse.

Huvudparten av den senaste boken ägnas emellertid den historiska revolten, och det är här Camus gör anspråk på att komma med nya tankar och nya lösningar. Med sin analys säger sig Camus vilja klarlägga revolten eller revolutionen, sådan den faktiskt framträtt i historien, men i själva verket endast utvidgar han området för sin speciella begreppsmystik. Den historiska revolten förklaras nämligen vara en kollektiv och universell förtvivlan över det till den metafysiska revolten, en konsekvens alltså av absurditeten. "Drivfjädern . . . är ett nej till döden, ett behov av sammanhang och klarhet." "En revolution riktar sig alltid mot gudarna . . . Den innebär ett krav, som människan ställer på sitt öde; den fattiges krav är bara en förvändning." "I själva verket är revolutionen (den historiska) bara den metafysiska revoltens logiska följd." Då franmänniken dödade Ludvig XVI 1793 föreläg i grunden "ett överlagt gudamord"; de ryska revolutionärer som förberedde bolsjevismen betecknas som "gudadödarna".

Då revolten definieras på detta sätt, blir den självfallna konsekvensen att Camus måste underkänna de flesta revolutioner såsom icke fallande inom definitionens ram. Detta sker också, mestadels i tystnet. De engelska revolutionerna under 1600-talet och den amerikanska under 1700-talet omnämns inte ens (om debatten i de anglosaxiska länderna tycks Camus vara helt okunnig); samma tystnad svepa kring exempelvis revolutionerna 1848 och 1918. En annan konsekvens, lika förödande för framställningen som historisk undersökning, är att de revolutioner som får vara med måste förvanskas. Politiska, ekonomiska och sociala konflikter berörs inte. Den franska revolutionen förvandlas till en metafysisk revolution av den art Camus accepterar genom att Saint-Just, och praktiskt taget endast Saint-Just, uppkallas som vittne för vad det gällde. De ryska revolutionsrörelserna under 1800-talet behandlas på samma sätt; några extrema uttalanden av några extremister blir bevis för den "metafysiska" beskaffenheten i motiv och syften. Ernst Jünger — som inte var nazist — blir huvudvittnet för den nazistiska åskådningen.

Men det blir ännu värre. De fascistiska och nazistiska revolutionerna räknas i regel med i redogörelsen — n å g r a faktiska revolutioner måste dock få tillträde till en översikt av revolutionerna i historien. Men plötsligt deklareras förkastligt att dessa revolutioner inte var universellt inriktade och alltså inte förtjänar namnet. "Den tyska revolutionen hade ingen framtid, trots att det kunde synas så. Den var bara en primitiv stormlöpning som medförde större bekymmer än dess syfte betingade . . . Med orätt tillade sig Hitler-äventyret namnet revolution." Det blir knappast mer än en enda äkta revolution kvar, den kommunistiska. Den ryska kommunismen har "tagit på sig den metafysiska strävan som denna bok handlar om: att efter Guds död upprätta ett samhälle där människan slutligen blir Gud . . . För första gången i historien hände det här att en lära och en rörelse, stödd på ett väpnat imperium, sätter som mål framför sig den slutliga revolutionen." Camus bok avslöjar sig som en stridsskrift mot kommunismen.

Detta angrepp finns ej skäl att närmare gå in på. I stort sett är tankarna banala, även om de genom den komplicerade formen, de speciella orden och det högtidliga i hela framträdandet ofta närmar sig den obegriplighet som sätter skräck i läsaren. Vad som Camus framför allt understryker är att kommunismens hänvisning till historien, till framgången som enda legitimation (utifrån den hegelmarxska framstegsmetafysiken) innebär att den saknar ett värde att spela ut; den säger sig helt enkelt vara segrarens lära. Synpunkten är inte ny, och det ligger något i den, men inte mycket; kommunismen uppträder utan tvivel med värderingar, om också deras totala realisernde ställa på framtiden; å andra sidan kan det sägas att alla revolutionära rörelser kombinerar tro på värden med tro på seger och att kommunismen på denna punkt blir i någon mån originell blott genom de extravaganta formuleringarna från Hegel och Marx.

Till slut kommer den allra äktaste revolutionen: Camus egen åskådning. Trots att jag ansluter mig till det mesta han säger, finner jag denna del av boken vara den alltigaste. Camus presenterar helt enkelt våra vanliga demokratiska värderingar, samarbete, hyggliget, politisk frihet, kompromissvilja, som det revolutionära (till och med den nordiska fackföreningsrörelsen får vara med), och detta sker med en pompös retorik som är svår att fördra. Här återropas rent av "Medelhavstraditionen" som räddare mot tyskar och ryssar. "Vi människor från Medelhavet har slungats in i ett Europa utan värdighet" — sådana oldiliga floskler fyller de sista sidorna. Här märker man än tydligare än förut hur fast Camus är i den metafysiska avulst som frodas främst i Frankrike, Tyskland och Ryssland.

Tänkare som tänker fel bör till våra eviga följeslagare och läromästare. För Camus till den gruppen, till Schopenhauers och Nietzsches grupp. Nej, förvisso inte, det finns för litet originalitet och glans även i hans galnaste prestationer. Sitt intresse, sitt mycket begränsade intresse, får de båda böcker det här närmast gäller dels genom en rad lysande formuleringar, dels genom att de bidrar till förståndet av Camus rent skönlitterära arbeten (i detal) påpekat av de Luppé i hans bok om Camus). Ty att Camus är en förvirrad tänkare gör honom inte mindre betydande som gestaltskapande konstnär.

HERBERT TINGSTEN

Befa får hygglån för 674 lägenheter

Lån för omfattande bostadsbyggen i Stockholm har preliminärt beviljats av bostadsstyrelsen. Således har Byggnadsentreprenörernas fastighets AB (Befa) fått lån för sammanlagt 674 lägenheter för 23,2 milj. kr., i kv. Hälsingen, Samlingsrummen, Kundregistret och Kortregistret i Råcksta, byggnadsfirman Byggnadsingenjörerna A. Hansson & Axel H. Höglund för 86 lägenheter för 3.350.000 kr. i kv. Räknemaskinen och Skrivmaskinen i Råcksta, Hyresgästföreningens i Bihlen bostadsrättsförening Ankaret nr 28 för 48 lägenheter för 4.450.000 kr. i kv. Ankaret på Kungsholmen, AB Stockholmshem för 27 lägenheter för 2.070.000 kr. i kv. Sockerbiten och Kanelstången, i Hökarängen, byggmästare Einar Mattsson för 80 lägenheter för 1,2 milj. kr. i kv. Landsfogden i Bagarmossen, samt arkitekt Erik Dahl för 24 lägenheter för 1.432.000 kr. i kv. Rekryten. Vidare har stiftelsen Sollentunahem preliminärt fått lån för 40 lägenheter för 1.450.000 kr. i kv. Korgen och Krösset i Sollentuna köping.

GRÖNA CIRKELN
GULDCIRKELN
BRUNA CIRKELN

NU I metallbelagd GULD förgad KARTONG

Rostdag — den dag kaffet är rostat och paketerat

När Ni köper Cirkelkaffe låt Ni kaffe av högsta kvalitet, riktigt rostat och ändamålsenligt paketerat. Landets största kaffeimportör har alltid tillräckliga lager av utvalda råkaffesorter från världens ledande kaffeländer. De olika cirkelblandningarna ger Er möjlighet att välja den smaktyp som tilltalar Er bäst.

★ Varje kartong stämplas i paketeringsmaskinen med klart datum = ROSTDAG. Paketeringen sker i omedelbar anslutning till rostningen.

★ På varje kartong finns vaxuppslutning, som ger bästa och kaffeblandningens smakkaraktär och kvalitet.

★ Cirkelkartongen är ändamålsenlig och — så innehåller den landets populärraste kaffe.

Landets mest sålda kaffemärke kommer nu i ny, förnämlig förpackning med många fördelar

	1/1 kg	1/4 kg
Guldcirkeln	6:10	3:10
Gröna cirkeln	5:90	3:00
Bruna cirkeln	5:60	2:85

★ Alla Cirkelkaffe packas nu i metallbelagd kartong med invändigt foder och aromförseglingEtt säkert skydd för det nyrostade kaffet på vägen från rostningsmaskinen till kaffekvarnen.

konsum

AROMMÄTTAT CIRKELKAFFE mest sålt av alla märken

Den heter ARIDJA – en äkta turk...

OBS! runt format

Nu kan Ni köpa ARIDJA — den nya cigarretten av typen "turkish blend".

En mångfald sorter av ädel, turkisk tobak utgör ingredienserna i denna förnämliga cigarrett, som av kännaren betecknas som lätt, aromatisk och mycket god. Pröva den själv!

NYHET • NYHET • NYHET • NYHET • NYHET • NYHET • NYHET

N. Arica

Namnet ARIDJA har cigarretten fått efter en känd fackman inom Régie Turque, tobaksexperten N. ARICA (uttalas Aridja), som under ett engagemang vid Svenska Tobaksmonopolet sammanställt receptet.

ARIDJA

kr 2:40 för 20 st

SVENSKA TOBAKSMONOPOLET

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.